

Gjensidige
Nordmøre og Romsdal

DELÅRSRAPPORT
30. juni 2017

1 Regnskapstall

1.1 Nøkkeltall siste 5 år

SENTRALE NØKKELTALL

<u>Tall i tusen kr.</u>	30.06.17	30.06.16	30.06.15	30.06.14	30.06.13
Bestandspremie eksl. Natur	286 071	277 815	273 028	265 761	252 716
Forfalt premie brutto brann/natur	28 637	28 425	26 985	25 981	24 633
Forfalt premie for egen regning	26 648	25 188	23 176	21 105	19 827
Premieinntekter for egen regning	24 679	23 376	20 876	18 271	18 952
Provisjonsinntekter	14 216	14 011	13 333	12 684	12 148
Driftskostnader	-16 610	-15 764	-15 959	-15 346	-15 803
Erstatningskostnader for egen regning	-13 175	-13 443	-11 467	-6 281	-6 142
Underwriting, resultat Skadeforsikring	9 110	8 180	6 783	9 328	9 155
Netto finansinntekter	18 057	3 294	8 592	32 375	21 267
Resultat før skatt	27 168	11 475	14 788	40 672	30 110
Egenkapital	431 105	370 402	360 664	371 158	334 986
Gjennomsnittlig egenkapital	420 169	365 533	355 215	354 265	322 200
Forvaltningskapital	509 617	449 681	449 937	465 986	407 411
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	501 384	444 917	448 036	448 141	399 272
Tellende kapital SCR, Solvens II	432 638	365 945	-	-	-
<u>Tall i %</u>					
Endring i forfalt brutto premie	212	1 440	1 004	1 348	-3 200
Skadeprosent for egen regning	53,4	57,5	54,9	34,4	32,4
Kostnadsandel for egen regning	9,7	7,5	12,6	14,6	19,3
Combined Ratio	63,1	65,0	67,5	48,9	51,7
Avkastning på egenkapitalen	6,5	3,1	4,2	11,5	9,3
Finansavkastning, verdijustert	3,6	0,7	1,9	7,2	5,3
Finansbidrag	73,2	14,1	41,2	177,2	112,2
Resultatgraden for egen regning	110,1	49,1	70,8	222,6	158,9
solvensmargin SCR, Solvens II	410 %	385 %	-	-	-

Forklaringer

Endring i forfalt bruttopremie	Endring siste 12 måneder
Skadeprosent for egen regning	Erstatningskostnader for egen regning målt mot premieinntekter for egen regning
Kostnadsandel for egen regning	Driftskostnader minus provisjonsinntekter målt mot premieinntekter for egen regning
Combined Ratio	Sum av skadeprosent og kostnadsandel
Underwritingresultat forsikring	Premieinntekter og provisjonsinntekter, minus erstatnings- og driftskostnader
Avkastning på egenkapitalen	Resultat før skattekostnad i prosent av gjennomsnittlig egenkapital
Finansavkastning	Netto finansinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Resultatgrad for egen regning	Driftsresultatet i prosent av opptjent premie for egen regning
Finansbidrag	Netto finansinntekter i prosent av opptjent premie for egen regning
Tellende kapital SCR, Solvens II	Kapital beregnet etter Solvens II-regelverket, gjeldende fra 2016
Solvensmargin SCR	Tellende kapital over regulatorisk kapitalkrav (SCR) ihht Solvens II-regelverket fra 2016

1.2 Resultat og balanse

Resultatregnskap

TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING	Q2 2017	Q2 2016	1.1.-30.06.2017	1.1.-30.06.2016	1.1.-31.12.2016
Premieinntekter					
Opptjente bruttopremier	13 355 784	13 374 672	26 668 486	26 613 483	53 365 686
Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	-998 737	-1 618 711	-1 989 210	-3 237 422	-6 473 942
Sum premieinntekt for egen regning	12 357 047	11 755 961	24 679 276	23 376 061	46 891 744
Andre forsikringsrelaterte inntekter	5 733 640	5 862 485	14 216 464	14 010 915	26 096 771
Erstatningskostnader					
Brutto erstatningskostnader	-158 145	-9 897 946	-17 696 541	-18 035 487	-27 989 562
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	0	4 592 863	4 521 598	4 592 863	4 501 027
Sum erstatningskostnader for egen regning	-158 145	-5 305 083	-13 174 943	-13 442 624	-23 488 535
Forsikringsrelaterte driftskostnader					
Salgskostnader	0	0	0	0	-7 207 039
Forsikringsrelaterte adm. kostnader inkl. provisjon mottatt gjenforsikring	-2 532 188	-2 481 296	-4 811 803	-4 720 428	-1 462 030
Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring	0	0	0	0	0
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-2 532 188	-2 481 296	-4 811 803	-4 720 428	-8 669 069
Andre forsikringsrelaterte driftskostnader	-6 409 621	-6 011 459	-11 798 322	-11 043 517	-18 336 708
RESULTAT AV TEKNISK REGNSKAP	8 990 733	3 820 607	9 110 673	8 180 407	22 494 204
IKKE-TEKNISK REGNSKAP					
Netto inntekter fra investeringer					
Inntekter fra investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper	0	0	0	0	0
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	6 779 844	7 052 003	9 751 634	9 108 765	14 279 453
Netto driftsinntekt fra eiendom	73 254	73 916	146 509	147 832	295 440
Verdiendringer på investeringer	-1 205 079	-6 143 100	13 586 922	-15 059 974	32 076 151
Realisert gevinst og tap på investeringer	5 823 245	6 894 675	-4 255 296	10 189 212	5 762 607
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	-488 267	-455 895	-1 202 197	-1 111 599	-2 070 289
Sum netto inntekter fra investeringer	10 982 998	7 421 599	18 027 571	3 274 237	50 343 362
Andre inntekter	18 239	6 446	29 922	20 053	47 978
Andre kostnader	0	0	0	0	0
RESULTAT AV IKKE-TEKNISK REGNSKAP	11 001 236	7 428 045	18 057 493	3 294 289	50 391 340
PERIODENS RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD	19 991 969	11 248 652	27 168 166	11 474 697	72 885 544
Skattekostnad	-3 369 837	-1 601 595	-5 294 299	-1 736 612	-7 342 239
RESULTAT FØR ANDRE RESULTATKOMPONENTER	16 622 132	9 647 057	21 873 867	9 738 085	65 543 305
Andre resultatkomponenter					
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet					
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel	0	0	0	0	-2 225 911
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	556 479
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet	0	0	0	0	-1 669 432
TOTALRESULTAT	16 622 132	9 647 057	21 873 867	9 738 085	63 873 873

Balanse	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
EIENDELER			
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendom	0	0	0
Eierbenyttet eiendom	3 061 458	3 170 878	3 129 949
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	177 190 695	179 291 003	191 336 883
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	192 469 014	155 547 138	176 327 112
Utlån og fordringer	106 799 673	82 909 408	105 383 180
Sum investeringer	479 520 839	420 918 428	476 177 124
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske bruttoavsetn i skadefors.			
Gj.f.andel-ikke opptj. brto.premie	2 014 003	3 267 227	0
Gj.f.andel-brto erstatn. avsetning	5 800 003	4 593 197	2 748 182
Sum gj.f.andel avforsikringstekniske bruttoavsetninger	7 814 006	7 860 424	2 748 182
Fordringer			
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	0	0	0
Andre fordringer	4 116 195	4 911 231	157 600
Sum fordringer	4 116 195	4 911 231	157 600
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr	947 935	1 515 960	1 231 650
Kasse, bank	9 367 224	7 069 076	6 088 960
Eiendeler ved skatt	0	3 480 934	0
Pensjonsmidler	6 685 699	3 747 340	6 685 699
Sum andre eiendeler	17 000 858	15 813 310	14 006 310
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	1 165 328	177 500	62 000
SUM EIENDELER	509 617 227	449 680 893	493 151 216
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Opptjent egenkapital			
Fond mv.			
Avsetning til naturskadefond	50 531 991	47 588 398	48 447 250
Avsetning til garantiordningen	2 266 513	2 168 901	2 266 513
Annen opptjent egenkapital	332 873 752	285 211 524	313 084 626
Andre fond	45 433 542	35 433 542	45 433 542
Sum opptjent egenkapital	431 105 799	370 402 365	409 231 931
Forsikringsforpliktelse brutto			
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	27 154 005	26 788 190	25 185 458
Brutto erstatningsavsetning	20 181 895	20 200 932	18 320 875
Sum forsikringsforpliktelse brutto	47 335 900	46 989 122	43 506 333
Avsetninger for forpliktelse			
Pensjonsforpliktelse	2 711 425	3 563 470	3 035 036
Forpliktelse ved skatt			
Forpliktelse ved periodeskatt	4 321 488	1 590 243	5 273 360
Forpliktelse ved utsatt skatt	763 334	4 446 500	763 334
Andre avsetninger for forpliktelse			
Sum avsetninger for forpliktelse	7 796 247	9 600 213	9 071 730
Forpliktelse			
Forpliktelse i forbindelse med gjenforsikring	2 001 607	3 252 325	0
Forpliktelse til kredittinstitusjoner	0	0	0
Avsatt ikke betalt utbytte	6 700 000	6 324 084	6 700 000
Andre forpliktelse	13 072 797	11 513 823	22 816 666
Sum forpliktelse	21 774 404	21 090 232	29 516 666
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	1 604 878	1 598 961	1 824 556
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	509 617 227	449 680 893	493 151 216

1.3 Kontantstrøm

Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	30.06.2017	30.06.2016	2016
Innbetalte premier direkte forsikring	28 637 033	28 424 612	53 574 082
Utbetalte gjenforsikringspremier	-2 001 606	-3 252 324	-6 473 942
Utbetalte erstatninger og forsikringsytelser dir.forsikring	-15 835 521	-8 832 472	-20 666 603
Innbetalte gjenforsikringsoppgjør for erstatninger og forsikringsytelser	1 469 777	0	1 753 179
Betalte driftskostnader	-17 939 026	-9 927 832	-10 405 585
Netto finansinntekter	9 102 664	8 528 266	13 243 323
Betalte skatter	-6 246 171	-6 805 659	-6 699 277
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-2 812 850	8 134 591	24 325 177
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Netto kontantstrøm lån til kunder mv.	-10 048 500	-5 047 500	-10 113 500
Netto kontantstrøm av aksjer og andeler i andre selskaper	19 604 957	7 491 220	33 763 308
Netto kontantstrøm av obligasjoner	-12 448 658	-5 985 614	-22 849 035
Netto kontantstrøm av eiendom	215 000	215 000	403 538
Netto kontantstrøm av driftsmidler mv		-40 750	-40 750
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-2 677 201	-3 367 644	1 163 561
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
Utbetalinger i.f.m. skadef.byggende fond/andre fond	-	-	-4 775 000
Utbetaling kundeutbytte	-	-	-
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	0	0	-4 775 000
Netto kontantstrøm for perioden	-5 490 051	4 766 947	20 713 738
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-5 490 041	4 766 946	20 713 737
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens beg.	66 245 243	45 531 506	45 531 506
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	60 755 202	50 298 452	66 245 243

1.4 Endring egenkapital

OPPSTILLING AV ENDRINGER I EGENKAPITAL

Kroner	Naturskadefond	Garantiordning	Andre fond	Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpl./eiend.	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 31.12.2015	47 208 506	2 168 901	35 433 542	(16 014 973)	291 868 305	360 664 281
1.1.-30.06.2016						
Resultat før andre resultatkomponenter	379 892	-			9 358 193	9 738 085
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	379 892	-	-	-	9 358 193	9 738 085
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond			-		-	-
Egenkapital 30.06.2016	47 588 398	2 168 901	35 433 542	(16 014 973)	301 226 498	370 402 366
1.1.-31.12.2016						
Resultat før andre resultatkomponenter	1 238 744	97 612			64 206 949	65 543 305
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				(2 225 911)		(2 225 911)
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				556 479		556 479
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				(1 669 432)	-	(1 669 432)
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	(1 669 432)	-	(1 669 432)
Totalresultat	1 238 744	97 612	-	(1 669 432)	64 206 949	63 873 873
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					(6 980 867)	(6 980 867)
Til / fra andre fond			10 000 000		(18 325 355)	(8 325 355)
Egenkapital 31.12.2016	48 447 250	2 266 513	45 433 542	(17 684 405)	330 769 032	409 231 932
1.1.-30.06.2017						
Resultat før andre resultatkomponenter	2 084 741	-	-		19 789 126	21 873 867
Andre resultatkomponenter						
Poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet						
Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel				-		-
Skatt på poster som ikke kan reklassifiseres til resultatet				-		-
Sum poster som ikke senere kan reklassifiseres til resultatet				-	-	-
Sum andre resultatkomponenter	-	-	-	-	-	-
Totalresultat	2 084 741	-	-	-	19 789 126	21 873 867
Utbetalt/vedtatt kunde utbytte					-	-
Til / fra andre fond			-		-	-
Egenkapital 30.06.2017	50 531 991	2 266 513	45 433 542	(17 684 405)	350 558 158	431 105 800

1.5 Noter

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapene pr. 2.kvartal 2017, som er avsluttet 30.juni 2017, er utarbeidet etter de samme regnskapsprinsipper som er lagt til grunn i årsregnskapet for 2016.

Regnskapet pr. 2.kvartal 2017 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering. Delårsregnskapet omfatter ikke all informasjon som kreves i et fullstendig årsregnskap, og bør leses i sammenheng med regnskapet for 2016.

Nye standarder og fortolkninger ennå ikke vedtatt:

En rekke nye standarder, endringer i standarder og fortolkninger er utgitt for regnskapsår som begynner etter 1. januar 2016, og har ikke blitt anvendt ved utarbeidelsen av dette selskapsregnskapet. De som kan være relevante for selskapet er angitt nedenfor. Selskapet planlegger ikke å implementere disse standardene tidlig.

IFRS 9 Finansielle instrumenter (2014)

IFRS 9 introduserer nye krav til klassifisering og måling av finansielle eiendeler, inkludert en ny forventet tapsmodell for innregning av verdifall, samt endrede krav til sikringsbokføring.

IFRS 9 inneholder tre primære målekategorier for finansielle eiendeler: amortisert kost, virkelig verdi over andre inntekter og kostnader samt virkelig verdi over resultatet. Finansielle eiendeler vil bli klassifisert som enten til amortisert kost, til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader eller til virkelig verdi over resultatet, avhengig av hvordan de styres og hvilke kontraktuelle kontantstrømssegenskaper de har.

IFRS 9 introduserer et nytt krav i forbindelse med finansielle forpliktelser øremerket til virkelig verdi, hvor endringer i virkelig verdi som kan henføres til forpliktelsens kredittisiko presenteres i andre inntekter og kostnader heller enn i resultatet.

Ifølge gjeldende regler, skal verdifall ved kredittap bare innregnes når objektive bevis for tap eksisterer. Nedskrivninger i henhold til IFRS 9 skal måles ved hjelp av en forventet tapsmodell, i stedet for en inntrådt tapsmodell som i IAS 39. Nedskrivningsreglene i IFRS 9 vil være gjeldende for alle finansielle eiendeler målt til amortisert kost eller til virkelig verdi med endringer i virkelig verdi innregnet i andre inntekter og kostnader. I tillegg er lånetilsagn, finansielle garantier og leasing fordringer innenfor rammen av standarden. Målingen av avsetning for forventet tap på finansielle eiendeler avhenger av om kredittisiko siden førstegangsinnregning har økt betydelig. Ved førstegangsinnregning og hvis kredittisikoen ikke har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare 12 måneders forventet tap. Dersom kredittisikoen har økt betydelig, bør avsetningen tilsvare livsvarig forventet kredittap. Denne totrinns tilnærmingen erstatter dagens kollektive tapsmodell. For individuelle tap er det ingen vesentlige endringer i reglene i forhold til dagens regler. IFRS 9 gjelder med virkning fra 1 januar 2018.

Endringer i IFRS 4 som anvender IFRS 9 Finansielle instrumenter IFRS 4 Forsikringskontrakter (2016)

IFRS 9 omhandler regnskapsføring av finansielle instrumenter og trer i kraft for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1.januar 2018.

Endringene i IFRS 4 gir foretak som hovedsakelig driver forsikringsvirksomhet muligheten til å utsette ikrafttredelsesdato for IFRS 9 til 1.januar 2021. Effekten av en slik utsettelse er at de berørte enheter kan fortsette å rapportere i henhold til eksisterende standard, IAS 39 Finansielle instrumenter.

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter (2014)

IFRS 15 Inntekter fra kundekontrakter omfatter alle kontrakter med kunder, men hvor blant annet forsikringskontrakter er unntatt.

I den grad slike kontrakter inneholder flere tjenesteytelser eller det utføres andre tjenester som er nært knyttet til forsikringsvirksomheten, kan dette ha betydning for inntektsføringen i selskapets regnskap. Ikrafttredelse av IFRS 15 er 1. januar 2018. Vår foreløpige vurdering er at tjenester utover hva som er dekket av IFRS 4 om forsikringskontrakter utgjør en uvesentlig del av inntekten. Vår foreløpige vurdering er at standarden ikke er forventet å ha en vesentlig innvirkning på selskapets finansregnskap.

IFRS 16 Leieavtaler (2016)

IFRS 16 krever at alle kontrakter som tilfredsstillere definisjonen til en leieavtale skal rapporteres i leietakers balanse som rett-til-bruk eiendeler og leieforpliktelser. Tidligere klassifisering av leieavtaler som enten operasjonell eller finansiell leieavtale er fjernet. Kortsiktige leieavtaler (mindre enn 12 måneder) og leie av eiendeler med lav verdi er unntatt fra kravene. En leietaker skal innregne en rett-til-bruk eiendelen og en leieforpliktelse. Renteeffekten av diskontering av leieforpliktelsene skal presenteres separat fra avskrivningskostnaden av bruksrettighetene.

Avskrivningskostnaden vil presenteres sammen med selskapets øvrige avskrivninger, mens renteeffekten av diskontering vil presenteres som en finanspost. Ikrafttredelse av IFRS 16 er 1. januar 2019. Standarden forventes å ha effekt på selskapets finansregnskap, gjennom en vesentlig økning av selskapets innregnede eiendeler og forpliktelser og ved potensielt å påvirke presentasjonen og periodiseringen av innregningen i resultatregnskapet.

IFRS 17 Forsikringskontrakter (2017)

IFRS 17 Forsikringsavtaler fastsetter prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger vedrørende forsikringskontrakter. IFRS 17 er en kompleks standard som inneholder noen grunnleggende forskjeller i forhold til gjeldende regnskapsregler for måling av forsikringsforpliktelser og premieinntekter. Forsikringskontrakter vil bli innregnet til en risikjustert nåverdi av fremtidige kontantstrømmer pluss et beløp som representerer ikke opptjent gevinst i porteføljen (kontraktmessig servicemargin). Hvis en portefølje av kontrakter er eller blir tapsgivende, vil tapet bli innregnet umiddelbart. Forsikringsinntekter, forsikringsutgifter og forsikringsrelaterte finansielle inntekter eller utgifter vil bli presentert separat. IFRS 17 trer i kraft 1. januar 2021. Standarden forventes å påvirke selskapets regnskap, gjennom en betydelig endring i måling og presentasjon av inntekter og kostnader.

Øvrige endringer i standarder og fortolkningsuttalelser vil, basert på våre foreløpige vurderinger med utgangspunkt i den virksomheten foretaket har per i dag, ikke ha vesentlig effekt.

NOTER

1. Egenkapital

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel

Ny måling av netto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse/-eiendel består av avkastning på pensjonsmidler samt gevinster/tap som oppstår ved endring av de aktuarielle forutsetninger som benyttes ved beregning av pensjonsforpliktelse.

2. Transaksjoner med samarbeidende selskaper

Gjensidige Nordmøre og Romsdal opererer som agent på vegne av Gjensidige Forsikring ASA. For disse tjenestene mottas det provisjoner. For de tjenester Gjensidige Forsikring ASA yter Gjensidige Nordmøre og Romsdal ved å drifte og reasurere brannforretning, utbetales kostnadsrefusjoner til Gjensidige Forsikring ASA.

3. Segment

Gjensidige Nordmøre og Romsdal tilbyr brannforsikringsprodukter og tilhørende naturskadeforsikring rettet mot privatkunder, landbruk og næringsliv i sitt geografiske konsesjonsområde.

4. Finansielle eiendeler og forpliktelser

Virkelig verdi

Finansielle eiendeler og forpliktelser som innregnes til virkelig verdi har balanseført verdi lik den verdi den enkelte eiendel/forpliktelse kan omsettes for i en velordnet transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet under de gjeldende markedsforhold.

Ved beregning av virkelig verdi benyttes ulike metoder og teknikker avhengig av type finansielle instrumenter og i hvilken grad de handles i aktive markeder. Instrumenter klassifiseres i sin helhet i en av tre verdsettelsesnivåer basert på det laveste nivå av verdsettelsesinformasjon som er betydningsfull for verdsettelsen av instrumentene.

Nedenfor redegjøres for de ulike verdsettelsesnivåene og hvilke finansielle eiendeler/forpliktelser som inngår på hvilke nivåer.

Kvoterte priser i aktive markeder

Kvoterte priser i aktive markeder anses som det beste estimat på en eiendel/forpliktelses virkelige verdi. En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på kvoterte priser i aktive markeder dersom virkelig verdi er fastsatt basert på priser som er enkelt og regelmessig tilgjengelige og representerer faktiske og regelmessig forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. Finansielle eiendeler/forpliktelser som verdsettes basert på kvoterte priser i aktive markeder klassifiseres som nivå én i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå én i verdsettelseshierarkiet:

- Børsnoterte aksjer
- Stats- og statsgaranterte obligasjoner/verdi papirer med fast avkastning
- Børsnoterte fond (ETF)

Verdsettelse basert på observerbare markedsdata

Når kvoterte priser i aktive markeder ikke er tilgjengelige, fastsettes virkelig verdi av finansielle eiendeler/forpliktelser fortrinnsvis ved hjelp av verdsettelsesmetoder som baserer seg på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt med referanse til priser som ikke er kvoterte, men som er observerbare enten direkte (som priser) eller indirekte (derivert fra priser).

Følgende finansielle eiendeler/forpliktelser er klassifisert som nivå to i verdsettelseshierarkiet:

- Valutaterminer, aksjopsjoner, fremtidige renteaftaler og valutaswapper hvis virkelige verdi er derivert fra verdien av underliggende instrumenter. Derivatene i disse kategoriene verdsettes ved hjelp av allment brukte verdsettelses-metoder for derivater (opsjonsprisindeksmodeller etc.).
- Aksjefond, obligasjonsfond, hedgefond og kombinasjons-fond hvis virkelige verdi er bestemt på bakgrunn av verdien av instrumentene som fondene har investert i.
- Sertifikater, obligasjoner og indeksobligasjoner som ikke er noterte, eller som er noterte, men hvor det ikke forekommer regelmessige transaksjoner. De noterte instrumentene i disse kategoriene verdsettes basert på observerbare rentekurver og estimert kredittspread der hvor det er aktuelt.

Verdsettelse basert på ikke-observerbare markedsdata

Når verken kvoterte priser i aktive markeder eller observerbare markedsdata er tilgjengelige, verdsettes finansielle eiendeler/forpliktelser ved hjelp av verdsettelsesteknikker som ikke er basert på observerbare markedsdata.

En finansiell eiendel/forpliktelse anses som verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata dersom virkelig verdi er fastsatt uten å være basert på kvoterte priser i aktive markeder, og heller ikke er basert på observerbare markedsdata. Finansielle eiendeler/forpliktelser som er verdsatt basert på ikke-observerbare markedsdata er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Følgende finansielle eiendeler er klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet:

- Unoterte private equity-investeringer (PE). PE-investeringene som ikke er organisert som fond verdsettes ved hjelp av kontantstrømsanalyser, prismultipler og nylige markedstransaksjoner. PE-investeringene som er organisert som fond verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier (Net Asset Value) fra fondsforvaltere i henhold til IPEV-retningslinjer (International Private Equity and venture capital Valuation) fastsatt av Equity Venture Capital Association. NAV-verdiene fastsettes av fondsforvaltere ved hjelp av den/de verdsettelsesmetoder i IPEV-retningslinjene som anses som best egnet til å estimere virkelig verdi, gitt de faktiske omstendigheter, for hver underliggende investering. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering. NAV-verdiene justeres deretter for objektive hendelser i de enkelte fond siden forrige rapporteringsdato. Den typiske objektive hendelse er utvikling i verdi på underliggende børsnoterte selskaper siden siste rapportering fra fondet.
- Eiendomsfond. Eiendomsfondene verdsettes på bakgrunn av rapporterte NAV-verdier fra fondsforvaltere. På grunn av sen rapportering fra fondene benyttes NAV-verdier fra siste kvartalsrapportering.
- Selskapets innskutte egenkapital i Gjensidige Pensjonskasse. Innskutt egenkapital er verdsatt til pålydende.

Verdsettelsesprosess finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre

Investeringsansvarlig i samråd med daglig leder fastsetter hvilke verdsettelsesmodeller som skal benyttes ved verdsettelse av finansielle eiendeler klassifisert som nivå tre i verdsettelseshierarkiet. Evaluering av modellene gjøres ved behov. Investeringenes virkelige verdier og resultater samt overholdelse av fastsatte rammer rapporteres *ukentlig* til daglig leder samt *månedlig* til styret.

Sensitivitet finansielle eiendeler nivå tre

Sensitivitetsanalysen for finansielle eiendeler som verdsettes basert på ikke-observerbare markedsdata viser resultateffekten av realistiske og plausible markedsutfall. Generelle markedsnedganger eller forverrede framtidsutsikter kan påvirke forventning om fremtidige kontantstrømmer eller anvendte multipler som igjen vil medføre at verdien reduseres. Et verdifall på ti prosent anses som et realistisk og plausibelt markedsutfall for både aksjer og andeler og obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning som inngår i nivå tre i verdsettelseshierarkiet.

Finansielle eiendeler og forpliktelser

	Balanseført verdi 30.06.2017	Virkelig verdi 30.06.2017	Balanseført verdi 30.06.2016	Virkelig verdi 30.06.2016
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	177 191	177 191	179 291	179 291
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	192 469	192 469	155 547	155 547
Finansielle eiendeler som holdes til forfall				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Utlån og fordringer				
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning, klassifisert som lån og fordringer	0	0	0	0
Utlån (ansvarlige lån)	55412	55412	39680	39680
Fordringer i forbindelse med direkte forretning og gjenforsikring	11 930	11 930	12 771	12 771
Andre fordringer	6 686	6 686	7 228	7 228
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter	1 165	1 165	178	178
Kontanter og bankinnskudd	60 755	60 755	50 298	50 298
Sum	505 608	505 608	444 993	444 993
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Innskudd fra og forpliktelser overfor kunder	47 336	47 336	46 989	46 989
Andre forpliktelser	27 569	27 569	27 438	27 438
Forpliktelser i forbindelse med forsikring og gjenforsikring	2 002	2 002	3 252	3 252
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter	1 605	1 605	1 599	1 599
Sum	78 512	78 512	79 278	79 278

Verdsettelseshierarki 30.06.2017	Nivå 1 Kvoterte priser aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	172 537	0	4 654	177 191
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	192 469	0	192 469
Utlån (ansvarlige lån)	0	55 412	0	55 412
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	0	0	0
Utlån	0	0	0	0
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost				
Ansvarlig lån	0	0	0	0
Verdsettelseshierarki 30.06.2016				
	Nivå 1 Kvoterte priser aktive markeder	Nivå 2 Verdsett.teknikk basert på obs. markedsdata	Nivå 3 Verdsett.teknikk basert på ikke obs. markedsdata	SUM
Finansielle eiendeler				
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi over resultatet				
Aksjer og andeler	174 537	0	4 754	179 291
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	155 547	0	0	155 547
Utlån (ansvarlige lån)	39 680	0	0	39 680
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost				
Obligasjoner som holdes til forfall	0	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning klassifisert som lån og fordringer	0	0	0	0
Utlån	0	0	0	0
Finansielle forpliktelser				
Finansielle forpliktelser målt til amortisert kost				
Ansvarlig lån	0	0	0	0

Det har ikke vært foretatt kjøp, salg eller andre overføringer i eiendelser i kategori 3 dette kvartalet. Sensitivitetsberegning er ikke foretatt da eiendelenes verdi er uvesentlig sett i forhold til selskapets forvaltningskapital (under 1%)
